

Technical University of Denmark

Faldvildt undersøgelser på DTU Veterinærinstituttet i 2013

Hansen, Mette Sif; Larsen, Gitte; Holm, Elisabeth; Jensen, Tim Kåre; Al-Sabi, Mohammad Nafi Solaiman; Chriél, Mariann

Publication date:
2014

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):

Hansen, M. S., Larsen, G., Holm, E., Jensen, T. K., Al-Sabi, M. N. S., & Chriél, M. (2014). Faldvildt undersøgelser på DTU Veterinærinstituttet i 2013. Poster session presented at Temadag om Forskningsbaseret forvaltning af fugle og pattedyr, Aarhus, Danmark.

DTU Library

Technical Information Center of Denmark

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Faldvildt undersøgelser på DTU Veterinærinstituttet i 2013

Mette Sif Hansen, Gitte Larsen, Elisabeth Holm, Tim K. Jensen, Mohammad Nafi Solaiman Al-Sabi, Mariann Chriél

Introduktion

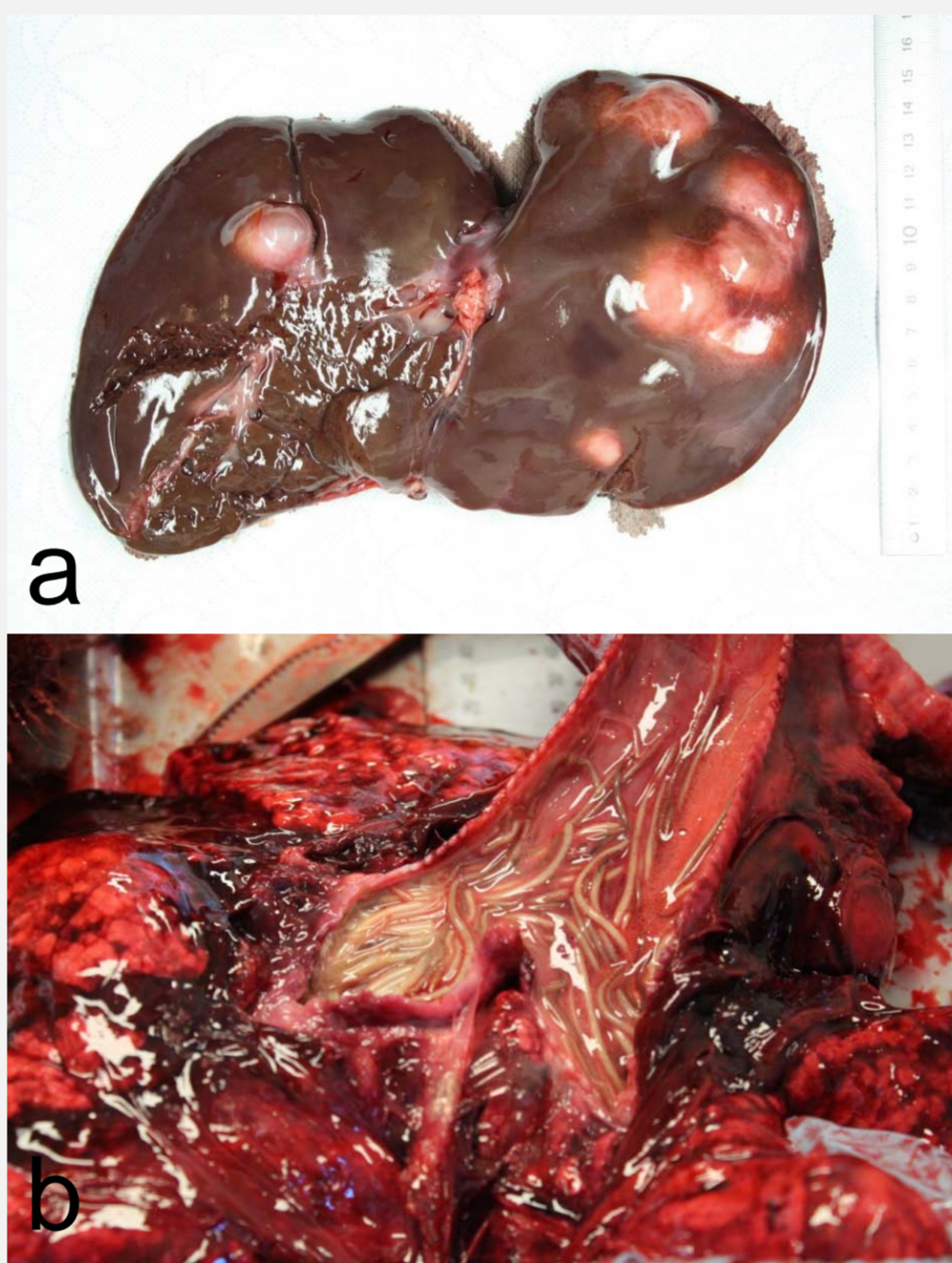
Overvågning af sundhedstilstanden i den danske vilde fauna er af vital betydning for at kunne spore ændringer i sygdomsforekomster og sammensætning af bakterier, virus og parasitter. I denne forbindelse obduces der på DTU-Vet faldvildt, som er indsendt af privat personer og offentlige instanser fra hele landet. I 2013 blev der undersøgt 771 landpattedyr, 31 havpattedyr og 184 fugle. Fordelingen af arter favner bredt, og for enkelte arter gælder det at der modtages mange individer. I det efterfølgende beskrives udvalgte interessante fund indenfor områderne parasitologi, bakteriologi, virologi og "andet".

Parasitter

Echinococcus multilocularis (dværgbændelorm) er fundet hos 3 ræve fra Sønderjylland, Højer/Tønder området. I alt er dværgbændelorm nu påvist hos 7 ræve fra dette område. Foruden ræve kan hunde have dværgbændelormen, der ikke medfører gener for hovedværten. Derimod kan den smitte til mennesker, hvor der udvikles alvorlige læsioner med dannelse af cyster i bl.a. lever og lunge.

I Nordsjælland er der fundet *Pseudoamphistomum truncatum* (leverikte) hos 4 regulerede ræve. Parasitten er zoonotisk, dvs. den kan inficere mennesker ved indtagelse af utilstrækkeligt varmebehandlet fisk. To af rævene havde desuden store mængder *Angiostrongylus vasorum* (fransk hjerteorm) i lungerne. Denne parasit er hyppigt forekommende i Storkøbenhavn og kan smitte til hunde, hvor den kan give anledning til parasitær lungebetændelse og kredsløbsforstyrrelse.

Lungeorm påvises hyppigt hos rådyr, ræve og havpattedyr, derimod ses lungeorm hos harer langt sjældnere, som det var tilfældet hos en afmagret, selvdød hare fra Skærbæk egnen. Haren havde desuden kronisk lunge-, lungehinde-, hjertesæk- og bughindebetændelse forårsaget af bakterierne, *Hafnia alvei* og *E. coli*. Leverikter (*Fasciola hepatica* – den store leverikte) er påvist hos flere rådyr/lever fra rådyr. Flere af leverene havde cystelignende forandringer, der minder om de cyster der ses ved smitte med zoonotiske bændelorm (bl.a. *Echinococcus multilocularis*) (Fig. 1a). Generelt er sundhedstilstanden hos de indsendte rådyr præget af at det er gamle individer med dårlige og nedslidte tænder. Desuden har mange af dyrene stor forekomst af et bredt spektrum af parasitter, både indvoldsorm (i tarm, lunge, lever og muskel) og ektoparasitter (på/i huden, samt i kropsåbninger).

Figur 1
a) Lever med cyster, fra rådyr smittet med *Fasciola hepatica* (stor leverikte).
b) Lungeorm i luftrør og bronkier hos juvenil spættet sæl.

Også blandt havpattedyrene ses mange parasitter, især lungeorm er hyppigt forekommende. Således er en hyppig dødsårsag for juvenile spættede sæler, netop massiv forekomst af lungeorm (*Otostrongylus circumlitus*) med sideløbende bakteriel lungebetændelse forårsaget af *Streptococcus phocae* (Fig. 1b).

Bakterier

En trafikdræbt grævling fra Ribe havde små lyse betændelsesprocesser i leveren, hvorfra der blev isoleret *Salmonella dublin*, der bl.a. kan give blodforgiftning hos mennesker. Dyret var ellers i godt huld og uden andre sygdomsmæssige forandringer.

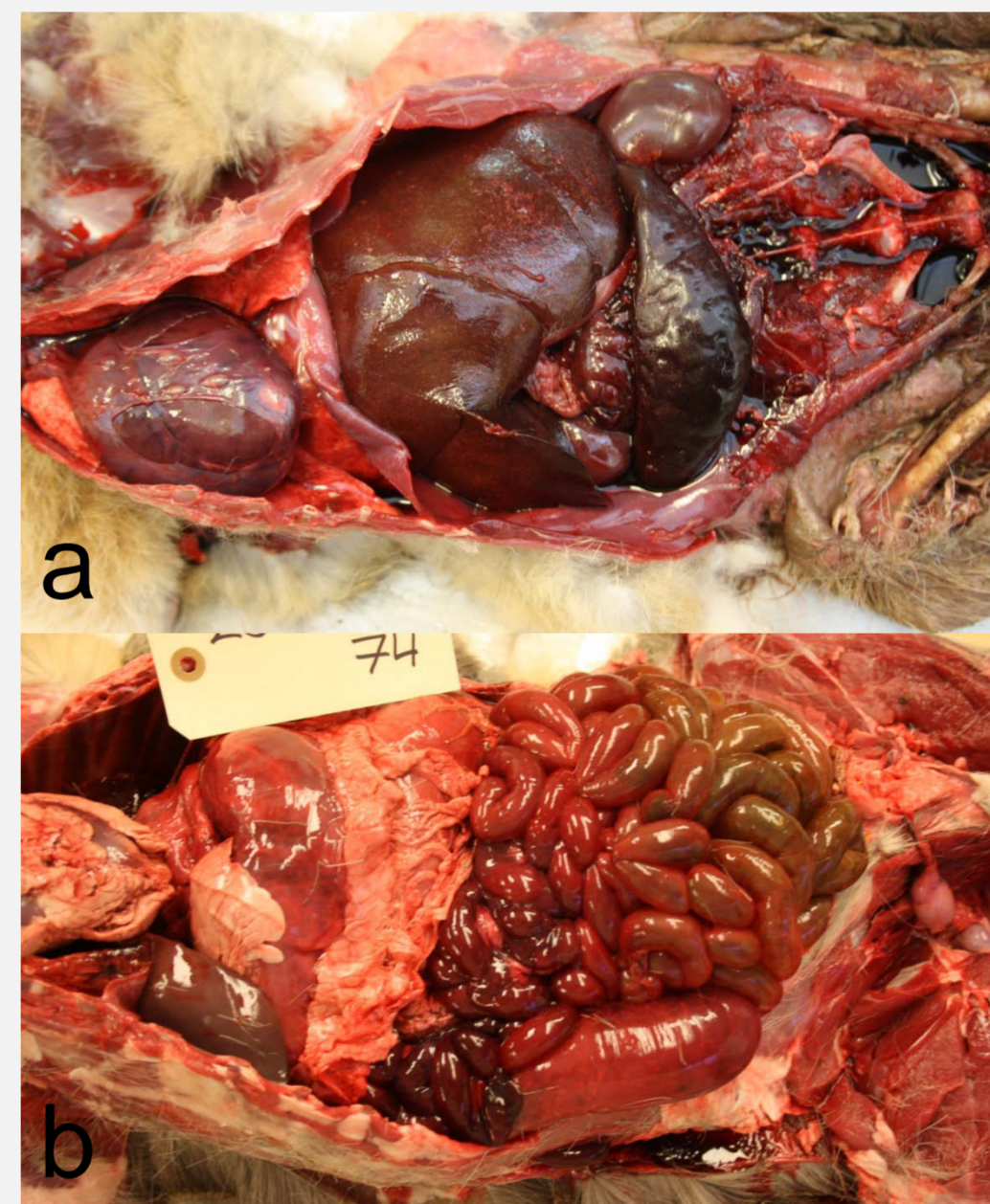
Hos tre dødfundne/svage harer fra Sjælland blev der fundet multiple små lyse områder i lever, lunge og nyrer pga. infektion med bakterien, *Yersinia pseudotuberculosis* (Fig. 2a). Infektionen ses hyppigt i vinterperioden og bakterien udskilles med urin og gødning, hvorved den kan spredes til andre dyr og mennesker. I tråd med dette blev *Y. pseudotuberculosis* fundet hos en selvdød Nordjysk råbuk med lunge-, hjertesæk-, bughinde- og hjernehindebetændelse.

Akut tarmløbning, som er en tilstand der er beskrevet hos kvæg, er set hos flere rådyr. Dyrene udvikler akutte blødninger i lokale tarmafsnit, hvilket fører til systemiske forgiftningssymptomer og død i løbet af kort tid. De udløsende faktorer kendes ikke til bunds, men infektion med bakterien *Clostridium perfringens* type A er sandsynligvis involveret, da disse bakterier er i stand til at producere toksiner (giftstoffer) (Fig. 2b).

Virus

Hvalpesyge epidemien, der startede i 2012, hænger fortsat i Jylland. Det har vist sig, at samspillet mellem minkfarme og vilde dyr er særdeles vigtigt for vedligeholdelsen af smitten i den vilde fauna, da syge ræve kan sprede infektionen mellem minkfarmene og til andre vilde rovdyr. Således er hvalpesygevirus (morbillivirus) fundet hos ræve, mårhunde, husmår og ilder. Som følge af epidemien er rævepopulationen kraftigt reduceret i Midt- og Vestjylland.

To dødfundne harer fra hhv. Midtjylland og Sydsjælland blev diagnosticeret med "akut haredød", der også kaldes "European Brown Hare Syndrom (EBHS)". Sygdommen skyldes infektion med et calicivirus og findes udbredt over hele Europa.

Figur 2
a) Lever og milt med små lyse betændelsesprocesser, fra hare inficeret med *Yersinia pseudotuberculosis*. b) Tarmsæt fra rådyr med akut tarmløbning.

Andet

Desværre findes tilsigtet forgiftning regelmæssigt som dødsårsag blandt rovfuglene. Således blev to røde glenter fra hhv. Sjælland og Jylland fundet forgiftet med carbofuran, et pesticid der er ekstremt giftigt for fugle.

Konklusion

Obduktioner og diagnostiske undersøgelser, samt telefon- og mail-indberetninger bidrager til at overvåge og fastholde kendskab til de sygdomme, der findes eller introduces i den vilde fauna. Det er således glædeligt at der fortsat er stor opbakning fra offentligheden til indsendelse af faldvildt. Flere af de ovenstående "cases" med zoonotiske agens pointerer netop vigtigheden af at håndtere vildt – og især faldvildt – med anvendelse af god hygiejne.